

Departament Rynków Rolnych

**POLSKI HANDEL ZAGRANICZNY ARTYKUŁAMI ROLNO-SPOŻYWCZYMI
W 2016 ROKU**

Według danych (GUS) w 2016 roku, wartość polskiego eksportu ogółem wyniosła 184,8 mld EUR i była wyższa niż rok wcześniej o 2,9%. **Udział eksportu towarów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem wyniósł 13,2%**, czyli na poziomie 2015 roku.

Z kolei wartość polskiego importu ogółem w 2016 roku wyniosła 180,9 mld EUR, co oznaczało wzrost o 2,1% w porównaniu do poprzedniego roku. **Udział artykułów rolno-spożywczych w wartości całego polskiego importu stanowił 9,6%, wobec 9,1% w 2015 r.**

Saldo w polskim handlu zagranicznym ogółem było dodatnie i w analizowanym okresie wyniosło 3,9 mld EUR (*w 2015 r.: 2,3 mld EUR*).

* * *

EKSPORT

Według danych GUS w **2016 roku** wartość eksportu **artykułów rolno-spożywczych** wyniosła **24 332 mln EUR**, co oznaczało wzrost o 1,9% w stosunku do poprzedniego roku. W 2015 roku wartość zagranicznej sprzedaży była na poziomie 23 887 mln EUR.

Sprzedaż do państw **Unii Europejskiej** (UE-28) wzrosła o 0,9%, do państw dawnej „piętnastki” o 1%, a do 12 „nowych” państw członkowskich odnotowano wzrost o 0,7%. Ogółem na rynek UE sprzedano towary na kwotę **19 822 mln EUR**. W strukturze eksportu rolno-spożywczego udział państw UE w porównaniu do 2015 roku spadł z 82,3% do 81,5%. -

Wartość eksportu do **Wspólnoty Niepodległych Państw** (WNP) wyniosła **1 171 mln EUR** i w stosunku do 2015 roku wzrosła o 5,9%. Sprzedaż towarów rolno-spożywczych do państw WNP w 2016 roku stanowiła 4,8% wartości całego eksportu towarów rolno-spożywczych i była na wyższym poziomie niż przed rokiem (4,6%).

W 2016 roku tradycyjnie, najwięcej artykułów rolno-spożywczych sprzedano do **Niemiec**. Wartość tego eksportu wyniosła **5 490 mln EUR** i w porównaniu z poprzednim rokiem był to wzrost o 2,2% (*w 2015 r. – 5 374 mln EUR*). Eksport do Niemiec stanowił 22,6% wartości całego eksportu rolno-spożywczego zrealizowanego w 2016 roku. Na rynek niemiecki najwięcej (*wartościowo*) sprzedano: ryb wędzonych, w tym głównie łososia (9% eksportu rolno-spożywczego do Niemiec), mięsa drobiowego (8%), wyrobów piekarniczych i cukierniczych w tym m.in. herbatników i wafli (6%), czekolady i wyrobów zawierających kakao (5%), ryb przetworzonych i zakonserwowanych (4,6%) a ponadto również papierosów,

soków z owoców (*gł. soku jabłkowego*), filetów rybnych, mrożonych owoców (*gł. truskawek i malin*), syropów cukrowych, surowego mleka i śmietany, pszenicy oraz mięsa wołowego.

Znaczący, bo prawie 50% wzrost wartości sprzedaży do Niemiec odnotowano w przypadku papierosów. Ponadto, o 23% wzrosła wartość wywozu syropów cukrowych, o 22% filetów rybnych, zaś o 14% soków owocowych oraz pieczywa cukierniczego i ciastek. Natomiast o 25% spadła sprzedaż pszenicy, a o 8% świeżego mleka i śmietany.

Na drugim miejscu wśród odbiorców polskich produktów rolno-spożywczych znalazła się **Wielka Brytania**. W 2016 roku sprzedano na ten rynek towary o wartości **2 168 mln EUR**, a wzrost w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku był istotny i wyniósł 6,5% (*w 2015 r. – 2 035 mln EUR*). Udział Wielkiej Brytanii w całym eksporcie rolno-spożywczym wyniósł około 9%. Była ona odbiorcą głównie czekolady i wyrobów zawierających kakao (*13% eksportu rolno-spożywczego do Wielkiej Brytanii*), mięsa drobiowego (*11%*), wyrobów piekarniczych i cukierniczych w tym m.in. herbatników i wafli (*7%*) oraz mięsa przetworzonego i solonego (*6,5%*). W porównaniu do poprzedniego roku o 30% wzrosła sprzedaż wyrobów piekarniczych i cukierniczych (*m.in. herbatników i wafli*), ponadto o 27% wzrosła wartość wywozu kiełbas oraz papierosów, zaś o 14% pieczarek. Natomiast o 7% spadł wywóz mięsa wieprzowego solonego a o 6% czekolady i wyrobów zawierających kakao.

Na trzeciej pozycji znalazła się **Republika Czeska**, gdzie sprzedano towary o wartości **1 637 mln EUR**. Oznaczało to w porównaniu do poprzedniego roku spadek o 0,4% (*w 2015 r. – 1 644 mln EUR*) i udział w eksporcie na poziomie 6,7%. W 2016 roku do Czech sprzedawano głównie olej rzepakowy (*14% eksportu rolno-spożywczego*), mięso drobiowe (*8,4%*), papierosy (*7,3%*), kawę (*7,1%*), a także czekoladę i wyroby zawierające kakao, wyroby piekarnicze i cukiernicze (*gł wafle, herbatniki*), sery oraz mięso wieprzowe. Odnotowano m.in. wzrost wartości eksportu karmy dla zwierząt o 35%, papierosów o 34% oraz syropów cukrowych o 31%. Natomiast znacząco, bo 42% spadła wartość wywozu kawy.

Na czwartym miejscu wśród największych odbiorców polskich towarów rolno-spożywczych znalazła się **Holandia**. W 2016 roku sprzedano tam towary o wartości **1 375 mln EUR**. Oznaczało to wzrost o 2,6% (*w 2015 r. -1 340 mln EUR*) i udział w eksporcie na poziomie 5,6%. W analizowanym okresie do Holandii sprzedawano głównie: papierosy (*18% eksportu rolno-spożywczego*), mięso drobiowe (*8,3%*), mięso wołowe (*7,8%*), ale również czekoladę i wyroby zawierające kakao oraz soki owocowe w tym przede wszystkim sok jabłkowy. W porównaniu do 2015 roku zaobserwowano wzrost wartości sprzedaży serwatki o 33% oraz papierosów o 13%, natomiast spadek wywozu jaj z drobiu o 24% oraz mięsa wołowego o 14%.

Kolejne miejsca wśród ważniejszych odbiorców artykułów rolno-spożywczych zajęły: Włochy – 1 334 mln EUR, Francja – 1 249 mln EUR, Słowacja - 703 mln EUR oraz Węgry - 628 mln EUR.

Do Włoch sprzedawano głównie mięso wołowe i papierosy, do Francji trafiało najczęściej mięso drobiowe, wyroby piekarnicze i cukiernicze (*np. wafle, herbatniki*), wódka, oraz syropy cukrowe. Słowacja była odbiorcą przede wszystkim takich towarów jak: mięso drobiowe, mięso wieprzowe, olej rzepakowy oraz sery, natomiast na Węgry trafiały głównie papierosy, mięso drobiowe, wyroby piekarnicze i cukiernicze (*np. wafle, herbatniki*) sery oraz mięso wieprzowe.

Federacja Rosyjska ze względu na embargo była w 2015 roku na 14 miejscu wśród największych odbiorców polskiej żywności, natomiast w 2016 roku, spadła na 16 miejsce. Wartość sprzedaży na rosyjski rynek spadła o 5,6% do poziomu 376 mln EUR.

Wśród pozostałych, ważnych partnerów handlowych, największy, bo prawie dwukrotny wzrost wartości eksportu w porównaniu z 2015 rokiem, odnotowano w handlu z Gruzją do wartości 25,8 mln EUR, Mozambikiem do 23,3 mln EUR oraz Chile do 21,2 mln EUR. Do Gruzji sprzedano znacznie więcej niż rok wcześniej cukru, do Mozambiku wzrósł eksport pszenicy a do Chile mięsa wieprzowego. Natomiast większa sprzedaż puchu do Tajwanu przyczyniła się do wzrostu wartości eksportu do tego kraju o 83%, tj. do poziomu 26 mln EUR. W przypadku Australii, za sprawą większego eksportu papierosów odnotowano wzrost sprzedaży z 38 mln EUR do 69 mln EUR, czyli o około 80%. Sprzedaż dużej partii pszenicy przyczyniła się do wzrostu wartości polskiego eksportu m.in. do Nigerii, RPA i Arabii Saudyjskiej. W efekcie, łączna wartość sprzedanych towarów rolno-spożywczych do Nigerii wzrosła o 67% i wyniosła 52 mln EUR, do RPA wzrosła o 62% osiągając wartość 71 mln EUR, zaś do Arabii Saudyjskiej wzrosła o 43%, tj. do ponad 350 mln EUR. Na uwagę zasługują również wzrost wartości eksportu jabłek na Białoruś, który przyniósł wzrost wartości sprzedaży na ten rynek o 43% do poziomu 334 mln EUR. Zwiększona sprzedaż mięsa wieprzowego, drobiowego i podrobów jadalnych do Hongkongu znacząco wpłynęła na wzrost wartości eksportu do tego kraju o 48% do poziomu 188 mln EUR.

Poza wyżej wymienionymi państwami, odnotowano również znaczący wzrost wartości sprzedaży polskich towarów rolno-spożywczych m.in. do Senegal (o 54%), Japonii (o 34%), Izraela (o 23%), Austrii (o 16,1%) oraz Belgii (o 14%).

Wartość eksportu spadła m.in. do Maroka (o 70%), Kenii (o 58%), Jordanii (o 30%), Meksyku (o 25%), Kazachstanu (o 24%), Chin (o 19%), Francji (o 17%) oraz do Włoch (o 5,7%).

W 2016 roku pod względem wartości eksportowano głównie: mięso drobiowe, papierosy, czekoladę i przetwory zawierające kakao, wyroby piekarnicze i cukiernicze

(herbatniki, wafle, itp.), mięso wołowe, syropy cukrowe, mięso wieprzowe, pszenicę, ryby wędzone (głównie lososia), sery i twarogi, pozostałe przetworzone i konserwowane mięso, soki owocowe (gł. sok jabłkowy), filety rybne, przetworzone i konserwowane ryby, karma dla zwierząt oraz mrożone owoce. Wartość eksportu wymienionych wyżej towarów stanowiła 57% ogólnego wywozu towarów rolno-spożywczych z Polski.

W porównaniu do 2015 roku znacząco wzrosła m.in. wartość wywozu cukru (o 20%), filetów rybnych (o 19%), wyrobów piekarniczych i cukierniczych w tym głównie wafli i herbatników (o 15%), soków owocowych (o 14%), mięsa wieprzowego (o 12%), kielbas (o 11%) oraz mięsa drobiowego (o 8%).

Spadła natomiast wartość eksportu m.in. nasion rzepaku (o 73%), mleka i śmietany w proszku (o 32%), kawy (o 29%), mięsa wołowego mrożonego (o 15%), jaj z drobiu (o 14%) oraz papierosów (o 10%).

IMPORT

W 2016 roku zostały sprowadzone do Polski artykuły rolno-spożywcze na ogólną kwotę **17 292 mln EUR**, co oznaczało wzrost w porównaniu do 2015 roku o 7,6%. W 2015 roku wartość importu wyniosła 16 068 mln EUR.

Z państw UE sprowadzono towary rolno-spożywcze na kwotę **12 009 mln EUR** i w stosunku do poprzedniego roku był to wzrost o 9,3% (2015 r. – 10 987 mln EUR), natomiast o 8,4% wzrósł import z państw dawnej „piętnastki” do poziomu 10 164 mln EUR. Wartość zakupów w pozostałych 12 państwach wzrosła o 14,8% i wyniosła 1 845 mln EUR (w I-IX 2015r. – 1 197 mln EUR). Udział przywozu z państw UE stanowił 69,4% ogólnej wartości importu towarów rolno-spożywczych do Polski, rok wcześniej było to 68,4%.

W porównaniu z 2015 rokiem, wartość importu z państw **WNP** wzrosła o 3,6% i wyniosła **676 mln EUR**. W ogólnej strukturze import z WNP stanowił 3,9%, nieco mniej niż przed rokiem.

Artykuły rolno-spożywcze, które importowano do Polski, tak jak w przypadku eksportu pochodziły głównie z **Niemiec**, a ich wartość w 2016 roku wyniosła **3 535 mln EUR**. Import z Niemiec w porównaniu z analogicznym okresem 2015 roku wzrósł o 2,2% (w 2015 r. – 3 458 mln EUR) i stanowił 20% importu rolno-spożywczego ogółem. Najwięcej pod względem wartości sprowadzono z Niemiec: mięsa wieprzowego, czekolady i wyrobów zawierających kakao, kawy, karmy dla zwierząt, wyrobów piekarniczych i ciastkarskich (w tym m.in. pieczywa herbatników i wafli), syropów cukrowych, oleju palmowego oraz serów.

Import z Holandii osiągnął wartość 1 443 mln EUR, z Hiszpanii 984 mln EUR, z Norwegii 906 mln EUR, z Danii 810 mln EUR z Włoch 739 mln EUR, zaś z Argentyny 638 mln EUR. Ponadto, znaczący udział w imporcie do Polski miały również Belgia, Francja, Republika Czeska, Wielka Brytania, Ukraina, Węgry, Słowacja oraz Chiny. Import

z wymienionych wyżej państw stanowił prawie 75% wartości przywozu towarów rolno-spożywczych do Polski w tym okresie.

Z Holandii do Polski sprowadzano przede wszystkim mięso wieprzowe, rośliny żywe i kwiaty cięte, z Hiszpanii owoce cytrusowe oraz mięso wieprzowe, z Norwegii ryby świeże (*gł. losoś*) i mrożone oraz filety rybne a z Danii świnie i mięso wieprzowe. Ponadto, z Włoch na polski rynek trafiała czekolada i wyroby zawierających kakao, winogrona, syropy cukrowe, wino, sery oraz makarony, zaś z Argentyny importowano głównie makuch sojowy. Za sprawą znaczącego importu cukru trzcinowego z Sudanu, wartość przywozu towarów rolno-spożywczych z tego kraju wzrosła z 2,3 mln EUR w 2015 roku do 23,3 mln EUR w 2016 roku. Ponadto, większy import makuchów sojowych wpłynął m.in. na wzrost importu z Kanady o 30% do wartości 51,5 mln EUR. Z kolei znaczący import nasion rzepaku z Rumunii spowodował, że wartość przywozu z tego kraju wzrosła o 55% do ponad 70 mln EUR. W porównaniu do 2015 roku odnotowano wzrost wartości importu z Norwegii o 32% do poziomu 906 mln EUR, co było efektem większego importu ryb świeżych i filetów z ryb (*gł. lososia*). Zwiększony import kukurydzy i nasion rzepaku wpłynął na wzrost o 15% wartości importu z Ukrainy do 442 mln EUR. Ponadto import towarów rolno-spożywczych do Polski wzrósł m.in. z takich państw jak Egipt (*o 19% do wartości 20,9 mln EUR*), Indie (*o 13% do 108 mln EUR*), Francja (*o 13% do 579 mln EUR*) oraz Hiszpania (*o 16% do 984 mln EUR*).

W porównaniu do 2015 roku, spadek importu odnotowano między innymi w handlu z Indonezją o 42%, Malawi o 40%, Wybrzeżem Kości Słoniowej o 30%, Turcją o 25% oraz Rosją o 17%.

Pod względem wartości, najważniejszymi towarami sprowadzanymi do Polski w okresie były: mięso wieprzowe, makuchy sojowe, ryby świeże, filety rybne, czekolada i wyroby zawierające kakao, syropy cukrowe, karma dla zwierząt, tytoń nieprzetworzony, kawa oraz świnie. Ponadto, w znaczących ilościach importowano również, owoce cytrusowe, wyroby piekarnicze i cukiernicze (*m.in. wafle i herbatniki*), sery, banany oraz ekstrakty, esencje i koncentraty kawy oraz herbaty. Import wymienionych wyżej towarów stanowił ponad 45% całkowitej wartości przywozu towarów rolno-spożywczych do Polski.

Import mięsa wieprzowego pochodził głównie z Niemiec i z Belgii, makuchów sojowych z Argentyny i Paragwaju, ryb świeżych z Norwegii i Szwecji, filetów rybnych z Norwegii i z Chin, czekolady i wyrobów zawierających kakao z Niemiec, syropów cukrowych z Niemiec i z Holandii, karmy dla zwierząt z Niemiec, zaś tytoniu nieprzetworzonego z Brazylii i z Niemiec.

Największy, bo 2-krotny wzrost importu w stosunku do 2015 roku odnotowano w przypadku cukru (*głównie cukru trzcinowego*), którego sprowadzono na kwotę 113 mln EUR,

także nasion rzepaku o wartości 231,7 mln EUR. Ponadto znacznie wzrósł import olejów: słonecznikowego o ponad 50%, sojowego o 40%, mleka i śmietany świeżej o 47%, pszenicy o ponad 40%, ryb mrożonych o 37%.

Natomiast spadł m.in. import makuchu (*innego niż sojowy*) o 45%, orzechów i owoców zakonserwowanych o 30%, ubocznych produktów roślinnych do karmienia zwierząt o 47%.

SALDO

Saldo w obrotach artykułami rolno-spożywczymi było dodatnie i w 2016 roku osiągnęło poziom **7 040 mln EUR**. Spadło jednak o 10,0% w porównaniu z 2015 rokiem (+7 818 mln EUR). Saldo w obrotach z państwami UE również było dodatnie i wyniosło **7 813 mln EUR**, zaś w porównaniu do 2015 roku odnotowano spadek o 9,8%, wówczas wyniosło plus 8 660 mln EUR.

Najwyższe dodatnie saldo uzyskała Polska w obrotach z Niemcami (+1 955 mln EUR), Wielką Brytanią (+1 646 mln EUR), Republiką Czeską (+1 081 mln EUR), Francją (+670 mln EUR) i z Włochami (+595 mln EUR).

Natomiast tradycyjnie zdecydowanie większy import od eksportu a tym samym ujemne saldo miało miejsce w handlu m.in. z Argentyną (-637 mln EUR), Norwegią (-785 mln EUR), Hiszpanią (-394 mln EUR), Danią (-292 mln EUR) i z Brazylią (-239 mln EUR).